

Prva razstava v Jakopičevem umetniškem paviljonu: Slovenski umetniki.

Napisal Josip Regali.

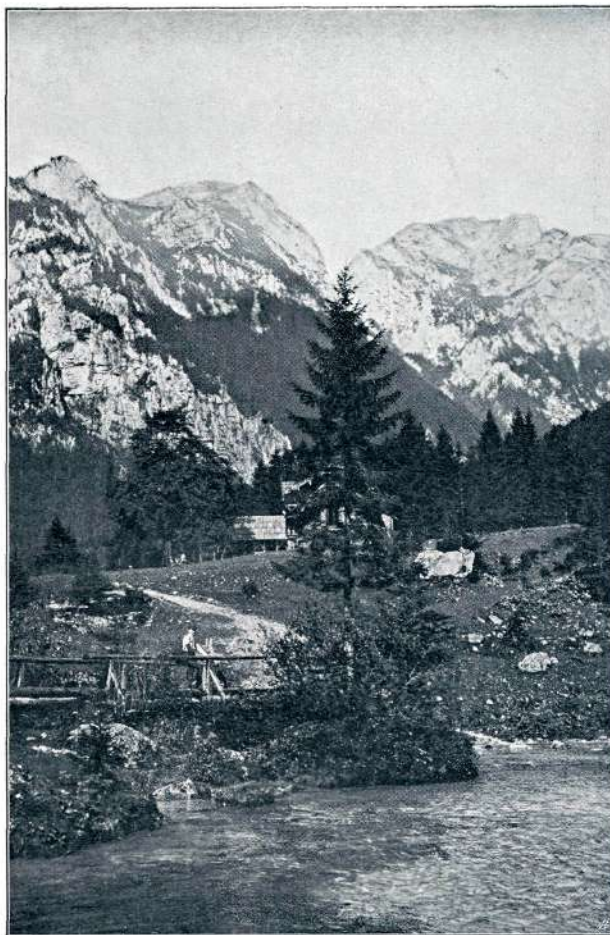
(Konec.)

Naše slikarstvo kulminira v impresionizmu. Impresionisti kat'eksohen so „Savani“: Grohar, Jakopič, Jama in Sternen. Najdemo pa impresionistične znake tudi pri marsikaterem ostalih umetnikov in umetnic, kakor se kažejo pri omenjenih štirih tudi elementi drugih slikarskih načinov; kajti težko je ločiti za las natanko eno smer od druge, impresionizem od plein-aire, naturalizma ali pa lokalizma in pa obratno, pravtako kot je v književnosti težko potegniti mejno črto med romantiko, realizmom in idealizmom.

Zgoraj smo že omenili, da opažamo pri naših impresionistih preobrat iz krajine v figuraliko; to velja zlasti za Jakopiča. Dočim je razstavil pred sedmimi leti Jakopič skoraj same pejsaže, je danes med štirimi njegovimi slikami ena sama krajina. Tudi Sternen ima precej figuralnih stvari, Jama in Grohar manj, zlasti Grohar je najbolj izrečen krajinar, kajti tudi v „Sejavcu“ je pokrajinski element zelo močan. Zanimiv je ta pojav v toliko, kolikor so naši prvi umetniki zašli v moderno smer ravno vsled krajine in ker se je vsa moderna impresionistična umetnost razvila iz pejsaža. Saj se je baš v krajinarstvu najprej pojavila osebnost umetnikova, ravno krajina je polje, kjer se je zadivil umetnik najprej nad lučjo in barvami, in v krajino je najlaže položiti občutek in izraz umetnikove notranjosti. Moderna umetnost je vsledtega oživila krajino, uveljavila jo v vsej krasoti, prav kakor je renesansa odvzela človeški podobi prejšnjo senčno mrzloto ter jo poklicala v resnično življenje. Pojav figuraličnih problemov med našimi impresionisti znači gotovo nekaj novega.

„Savani“, ki so našo umetnost ponесли med svet, predvsem že omenjeni štirje slikarji, pa so svojo umetnost, odkar niso razstavili doma, zlasti v tehničnem oziru poglobili. Ne le, da so znatno napredovali, nego izpopolnili so se do velike virtuoznosti tehničnega pojmovanja in znanja vobče, dasi niso ravno vsa pravkar razstavljena dela na tisti stopinji dovršenosti, ki je sicer lastna našim umetnikom, ki pa se vidi tudi na manj dovršenih njihovih umotvorih. Tehnična stremjenja pa so pri vseh zelo očitna, in raditega je stopila v ozadje sila občutka, postali so nekako vase zaprti in vplivajo manj neposredno, vsako njih delo pa je tudi bolj završeno,

preštudirano in celotnejše. Grohar, Jakopič, Jama in Sternen so se začeli vrhtega diferencirati drug od drugega in medtem, ko so imela njih dela pred nedolгим časom večjo ali manjšo podobnost, tako da so jim nekateri inozemski kritiki subponirali isto

FOT. ANT. GREGOREC
OB IZVIRU KAMNIŠKE BISTRICE

šolo, kažejo njih umotvori sedaj, da so začeli ubirati različne steze in se razlike pojavljajo čimdalje bolj jasno.

Ivan Grohar se je razvil od l. 1902. v modernega krajinarja polne vrednosti. Ledenih tonov, ki jih je prej ljubil, ni pri njem več opaziti. Barve